

การศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกฎหมายการใช้กรรมสิทธิ์ ในที่ดิน จากข่าวไทยรัฐนิวส์โชว์

A STUDY OF FACTS ABOUT LAND OWNERSHIP LAWS FROM THAI RATH NEWS SHOW

สุรศักดิ์ เพ็ชรขาว, ศุภกิจ เพ็งยา, สุภาภรณ์ ทองโพธิ์กลาง, ปณตดา ตอนสันเทียะ,
ศรีสุดา ศรีวัง, ลิตา สุวิชัย และสสิต จำเริญ

SURASAK PHETKHAW, SUPAKIT PENGYA, SUPAPON THONGPOKLANG, PANATDA TONSANTHIA,
SRISUDA SRIWANG, LITA SUWICHAI, AND SATID JUMRERN

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES, NAKHON RATCHASIMA RAJABHAT UNIVERSITY

จังหวัดนครราชสีมา

NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

Received: June 16, 2023

Revised: July 14, 2023

Accepted: July 14, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่เกิดขึ้นจากข่าวช่องไทยรัฐนิวส์โชว์และเพื่อศึกษาบทบัญญัติกฎหมายจากข่าวช่องไทยรัฐนิวส์โชว์เกี่ยวกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน โดยคัดเลือกข่าวจากรายการไทยรัฐนิวส์โชว์ จำนวน 20 ข่าวที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน ซึ่งมีการรายงานข่าวในช่วงวันที่ 1 เมษายน – 31 พฤษภาคม 2565 โดยใช้แบบบันทึกข้อมูล เพื่อใช้จัดบันทึกข้อมูลรายละเอียดของข่าว ประเด็นข้อเท็จจริง และประเด็นกฎหมาย เพื่อหาความถี่ของปัญหาและร้อยละของปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

ผลการวิจัยพบว่า มีข่าวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินจำนวน 20 ข่าว คือ โดยจำนวนคดี/เรื่องมากที่สุด คือ การรุกรานที่ดิน มีจำนวน 11 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมา คือ ที่ดินป่าไม้ จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 การโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดิน จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.00 ตามด้วยเรื่องที่ดินตาบอด และปลอมแปลงเอกสารสิทธิ์ มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.00 เท่ากัน ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่ามีความหมายที่เกี่ยวข้องกับข่าวดังกล่าวหลายฉบับไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายที่ดิน พระราชบัญญัติป่าไม้ และพระราชบัญญัติต่าง ๆ โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข่าวมากที่สุด คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จำนวน 10 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ ประมวลกฎหมายอาญา จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 30.00 ตามด้วยประมวลกฎหมายที่ดิน พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติป่าไม้

พ.ศ. 2484 และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เท่ากัน จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนกฎหมายที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และกฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้ายและการยุบวัด พ.ศ. 2559 เท่ากัน จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ ผลการศึกษาวิจัยทำให้เห็นความสำคัญของข่าวที่นำมาใช้ในการศึกษาวิชานิติศาสตร์ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา (Case-based learning) ที่เป็นเหตุการณ์จริง และในข่าวจะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ผู้เรียนสามารถศึกษาหลักกฎหมายและการใช้กฎหมายกับข้อเท็จจริงจากข่าวได้

คำสำคัญ: ปัญหาข้อเท็จจริง กฎหมาย การใช้กรรมสิทธิ์ที่ดิน ชาวไทยรัฐนิวส์

ABSTRACT

This research aims to study the factual problems related to the use of land ownership arising from the Thai Rath New Show news channel and to study the legal provisions from the Thai Rath New Show news channel concerning the use of land ownership. A selection of news from the Thairath News Show, 20 news items, this is news about the use of land ownership. News coverage during 1 April - 31 May 2022. by using the record form to take note of the details of the news factual issues and legal issues. Data analysis using problem frequency and percentage of actual problems.

The results showed that There are 20 news stories related to land ownership. There were 11 cases of land encroachment, with the highest number accounting for 50 %. followed by The amount of 4 stories is about forest land. accounted for 20.00 %. There are 3 issues: the transfer of ownership of the land. accounted for 15.00 %. There is 1 issue equal, which is the blind land and the forgery of the title document. accounted for 5.00 %. It also found that there are several laws related to such news namely the Civil and Commercial Code, the Land Code, the Forest Act and various laws. The law most relevant to news is Civil and Commercial Code, 10 cases, representing 50.00 %. Followed by the Criminal Code, 6 cases, representing 30.00 %. In accordance with the Land Code National Reserved Forest Act, 1964, Forest Act, 1941 and Land Traffic Act, 1979, 2 cases, equal to 20.00%. The least number of laws, The State Property Act, 1975, the Cleanliness and Order of the Country Act, 2017, the Enhancement and Conservation of National Environmental Quality Act, 1992, and the Ministerial Regulations on building, setting up, merging, moving, and dissolving temples. 2016, Equal amount of 1 issue, equivalent to 5.00 %, respectively. The results of the research show the importance of news used in the study of law, which is a case study-based

learning management, that is a real event. In the news, there are many related laws. Learners will be able to study principles of law and application of law and facts from the news.

Keywords: Facts, Law, Use of land ownership, Thai Rath News Show

บทนำ

จากการที่ได้รับทราบข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ สื่อออนไลน์และสื่อต่าง ๆ นั้น พบว่าในปัจจุบันมีปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้กรรมสิทธิ์ ที่ปรากฏเป็นข้อเท็จจริงหรือคดีความทำให้รับรู้ได้จากข่าวและคำพิพากษาศาลฎีกา ตัวอย่างเช่น คดีแย่งน้ำ เป็นข่าวเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2553 โดยเจ้าอาวาสวัดได้ถูกคนร้ายใช้หนังสือตักยิงใส่ถึง 3 ครั้ง ได้รับบาดเจ็บ เนื่องจากขัดขวางไม่ให้สูบน้ำ จากสระน้ำหน้าวัดที่ทางวัดกักเก็บไว้เพื่อใช้ในกิจการของวัด คดีที่สอง เป็นข่าวเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2553 มี 2 ผู้เฒ่าชวมนาทะเลาะและฆ่ากันตาย สาเหตุทะเลาะกันเนื่องจากทั้งสองมีที่นาติดกัน จะขุดดินเพื่อวางท่อใหม่ให้การระบายน้ำเข้านาตนเองดีขึ้น แต่อีกฝ่ายไม่ยอม เพราะกลัวว่าวางท่อใหม่น้ำจะไม่เข้านาตน (สกล หาญสุทธิวารินทร์, กรุงเทพธุรกิจ, ออนไลน์) และคดีปล่อยน้ำท่วมนา เป็นข่าวเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2553 ชวนาในตำบลวังทรายพูน อำเภอลำลูกเกด จังหวัดพิจิตร กว่า 10 รายไปแจ้งความดำเนินคดีกับนายบุญเรือน หนองเกียนหัก เพราะนายบุญเรือนได้รั่วกระสอบทรายกั้นท่อน้ำระหว่างบ้านของตนเองกับนาข้าวขอชวนาออก ทำให้น้ำไหลเข้าท่วมนาข้าวที่อายุการปลูกได้ 1 เดือนชวนาได้ขอให้นายบุญเรือนปิดกั้นน้ำไว้เช่นเดิมแต่ก็ไม่สามารถตกลงกันได้ พนักงานสอบสวนเรียกทั้งสองฝ่ายเข้ามาเจรจาหาข้อยุติที่โรงพัก เบื้องต้นคู่กรณีตกลงหาเครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่มาสูบน้ำออกจากนาและช่วยกันรื้อสิ่งกีดขวางทางน้ำเพื่อให้น้ำไหลระบายเร็วขึ้น หลังจากนั้นจะเจรจาเรื่องค่าเสียหาย โดยนายบุญเรือนต้องเป็นผู้ชดเชยค่าเสียหายตามที่ประเมินร่วมกัน หากไม่ยอมก็ต้องแจ้งข้อหาทำให้เสียทรัพย์ ซึ่งเป็นพืชหรือพืชผลของสิกร มีโทษหนักจำคุกไม่เกิน 10,000 บาท (สกล หาญสุทธิวารินทร์, กรุงเทพธุรกิจ, ออนไลน์)

นอกจากนี้ยังมีข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6406/2550 (ศาลฎีกา, ออนไลน์) ที่ดินของโจทก์เป็นที่ดินสูง ส่วนที่ดินของจำเลยทั้งสองเป็นที่ดินต่ำ การที่โจทก์ระบายน้ำฝนตามธรรมชาติจากที่ดินของโจทก์ผ่านที่ดินของจำเลยทั้งสองไปสู่ลำน้ำเสียจึงเป็นกรณีที่จำเลยทั้งสองมีหน้าที่ต้องยอมรับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1339 วรรคหนึ่ง และ 1340 วรรคหนึ่ง ไม่ว่าโจทก์และประชาชนจะใช้ร่องน้ำในที่ดินของจำเลยทั้งสองเป็นเวลานานเพียงใด ก็หาทำให้กลายเป็นลำรางสาธารณะหรือตกเป็นภาระจำยอมไม่ แต่การที่จำเลยทั้งสองไต่ถามกลบสำรางร่องน้ำพิพาทเป็นเหตุให้น้ำท่วมซึ่งที่ดินของโจทก์ โจทก์ย่อมมีสิทธิฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองทำที่พิพาทให้เป็นลำรางระบายน้ำตามเดิมได้ ดังนั้นแล้ว ทางน้ำไหลหรือระบายผ่านที่ดินตามมาตรา 1339 อาจเป็นร่องน้ำก็ได้ แต่ไม่ว่าจะใช้คนเดียวหรือประชาชนใช้ด้วยกันก็ไม่กลายเป็นการจำยอมหรือเป็นร่องน้ำสาธารณะ (บัญญัติ สุชีวะ, 2564, น. 171) และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6581/2539 (ศาลฎีกา, ออนไลน์) หลุมส้วมอันเป็นหลุมหรือบ่อสำหรับรับน้ำโสโครกจากห้องน้ำและส้วมที่จำเลยทำขึ้นอยู่ในระยะ 2 เมตรจากแนวเขตที่ดินของโจทก์ขัดต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1342 วรรคหนึ่ง โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องขอให้จำเลยรื้อถอนหรือกลบฝังส้วมและ หลุมรับน้ำโสโครกนั้นได้แต่ไม่อาจจะ

บังคับให้รื้อถอนห้องน้ำได้เพราะการปลูกสร้างห้องน้ำมิได้ขัดต่อทบัญญัติแห่งมาตรา 1342 ดังกล่าวและขณะฟ้องคดีอาชญากรรมที่จำเลยปลูกสร้างยังไม่แล้วเสร็จจึงไม่มีผู้ใดใช้ห้องน้ำและส้วมดังกล่าว โจทก์จึงไม่เสียหายในส่วนนี้

จากกรณีตัวอย่างข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นว่ากฎหมายการใช้กรรมสิทธิ์มีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับประชาชนทั้งที่เป็นข้อพิพาทในชั้นศาลและข้อโต้แย้งสิทธิระหว่างกัน ซึ่งประเทศไทยเป็นระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil law) ขึ้นมาบังคับใช้ กฎหมายเกี่ยวกับการใช้กรรมสิทธิ์เป็นหลักกฎหมายที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 4 ลักษณะ 2 หมวด 2 ตั้งแต่มาตรา 1336 ถึงมาตรา 1355 ประกอบด้วยหลักกฎหมายเรื่องแดนกรรมสิทธิ์ในที่ดิน อำนาจกรรมสิทธิ์ การใช้สิทธิเกินส่วน ข้อจำกัดสิทธิแห่งเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมาย เช่น เจ้าของที่ดินต้องรับน้ำซึ่งไหลตามธรรมชาติจากที่ดินสูงมาในที่ดินของตน หรือห้ามมิให้เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ทำหลังคาหรือการปลูกสร้างอย่างอื่น ซึ่งทำให้น้ำฝนตกลงยังทรัพย์สินซึ่งอยู่ติดต่อกัน หรือการขุดบ่อ สระ คู คลอง หลุมรับน้ำโสโครก หรือหลุมรับปุ๋ยหรือขยะมูลฝอยนั้น จะขุดในระยะ 2 เมตรจากแนวเขตที่ดินไม่ได้ หรือห้ามมิให้ขุดดินหรือบรรทุกน้ำหนกบนที่ดินเกินควรจนอาจเป็นเหตุอันตรายแก่ความอยู่มั่นแห่งที่ดินติดต่อกัน รวมทั้งที่ดินแปลงใดมีที่ดินแปลงอื่นล้อมอยู่จนไม่มีทางออกถึงทางสาธารณะได้ เจ้าของที่ดินแปลงนั้นจะผ่านที่ดินซึ่งล้อมอยู่ไปสู่ทางสาธารณะได้ เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการรายงานข่าวผ่านรายการข่าวที่มีความชัดเจนและมีรายละเอียดของข้อเท็จจริง รวมทั้งข้อกฎหมายที่สามารถนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชากฎหมายที่ดินได้อย่างชัดเจนและสามารถทำความเข้าใจหลักกฎหมายและการปรับบทกฎหมายกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคมยุคปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่เกิดขึ้นในข้อเท็จจริงตามข่าวที่นำเสนอจากช่องไทยรัฐนิวส์ แล้วนำข่าวมาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หมวด 2 แดนกรรมสิทธิ์และการใช้กรรมสิทธิ์ ผลจากการศึกษาวิจัยนี้จะให้ทราบถึงความสำคัญของข่าวที่เป็นตัวอย่างหรือกรณีศึกษาที่เป็นเหตุการณ์จริงซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา (Case-based learning) เป็นการสอนที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ทำให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้และสามารถนำความรู้ความเข้าใจทางกฎหมายไปปรับใช้ ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ กับข้อเท็จจริงหรือปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง รวมถึงเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกับข้อกฎหมายได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

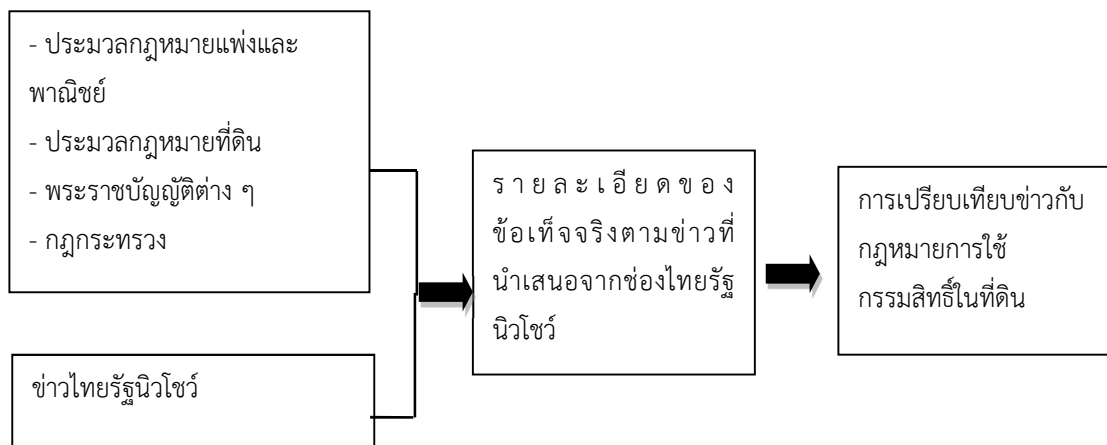
1. เพื่อศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่เกิดขึ้นจากข่าวช่องไทยรัฐนิวส์
2. เพื่อศึกษาบทบัญญัติกฎหมายจากข่าวช่องไทยรัฐนิวส์ที่เกี่ยวกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ขอบเขตการวิจัย

เนื้อหาของศึกษาเป็นการศึกษาจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในข่าวที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน และนำข่าวนั้นศึกษาว่ามีกฎหมายหรือบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องอย่างไรในเรื่องการใช้กรรมสิทธิ์ ตั้งแต่มาตรา 1336-1355 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ โดยจะศึกษาเฉพาะข่าวที่มีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักกฎหมายในหมวด 2 นี้เท่านั้น และเป็นข่าวที่เกิดขึ้นในช่วงวันที่ 1 เมษายน 2565 - 31

พฤษภาคม 2565 รวมจำนวน 2 เดือน โดยการคัดเลือกข่าวที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรรมสิทธิ์ที่ดินจำนวน 20 ข่าว ซึ่งวิจัยนี้เป็นวิจัยพื้นฐานที่ไม่เกี่ยวกับบุคคลเพราะเป็นการศึกษาจากข้อเท็จจริงจากข่าวที่เกิดขึ้นจากการที่สำนักข่าวรายงานข่าวในรายการไทยรัฐนิวส์โชว์ มีกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) โดยศึกษาจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในข่าวที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน และนำข่าวนั้นศึกษามีกฎหมายหรือบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องอย่างไรในเรื่องการใช้กรรมสิทธิ์ ตั้งแต่มาตรา 1336-1355 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเลือกข่าวจากรายการไทยรัฐนิวส์โชว์ จำนวน 20 ข่าวที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน ซึ่งรายงานในช่วงวันที่ 1 เมษายน – 31 พฤษภาคม 2565

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบบันทึกข้อมูล เพื่อใช้จัดบันทึกข้อมูลรายละเอียดของข่าว ประเด็นข้อเท็จจริง ประเด็นกฎหมาย เพื่อหาความถี่ของปัญหาและร้อยละของปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การเก็บข้อมูลด้านเอกสาร และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

3.1 เก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความวิชาการ คำพิพากษา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรรมสิทธิ์ที่ดิน ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยจดบันทึก โดยทำการเก็บข้อมูลด้วยการดูข่าวรายการไทยรัฐนิวส์โชว์ภายในระยะเวลา 2 เดือนให้ได้ตามจำนวนที่กำหนดไว้ ก่อนดำเนินการเก็บข้อมูลจะมีการกำหนดวันเวลาและหน้าที่ให้แก่ทีมวิจัยเพื่อทำการจดบันทึกลงในแบบจดบันทึก เมื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้องเพียงพอแล้วก็จะได้นำข้อมูลนั้นไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

3.2 ใช้เครื่องมือแบบบันทึกข้อมูล เพื่อใช้จดบันทึกข้อมูลรายละเอียดของข่าว ประเด็นข้อเท็จจริง ประเด็นกฎหมาย เพื่อหาความถี่ของปัญหาและร้อยละของปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในข่าวสังคม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งต้องการมุ่งค้นหาปัญหาจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจริงในสังคมจากข่าวที่เผยแพร่ให้ประชาชนรับรู้ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลที่ได้จากแบบจดบันทึก ทำการจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันและวิเคราะห์เชื่อมโยงของหมวดหมู่กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ โดยนำเสนอกรอบแนวคิดที่มีความสัมพันธ์กันเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกฎหมายการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดินจากข่าวไทยรัฐนิวส์โชว์ด้วยวิธีการดำเนินการวิจัยตามรูปแบบเชิงคุณภาพโดยการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดินจากข่าวไทยรัฐนิวส์โชว์ จำนวน 20 ข่าว ได้ค้นพบและทำการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลประเด็นปัญหา ดังนี้

ข้อมูลจากข่าวไทยรัฐนิวส์โชว์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำให้เห็นถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยที่ปรากฏตามข่าวจากสื่อช่องไทยรัฐนิวส์โชว์ จำนวน 20 เรื่อง โดยแบ่งได้ 5 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่มีจำนวนคดี/เรื่องมากที่สุด คือ การรื้อไล่ที่ดิน มีจำนวน 11 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมาคือ ที่ดินป่าไม้ จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 การโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดิน จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.00 ตามด้วยเรื่องที่ดินที่ไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณะ (ที่ดินตาบอด) และปลอมแปลงเอกสารสิทธิ์ มีจำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.00 เท่ากันตามลำดับ

ข้อมูลจากข่าวไทยรัฐนิวส์โชว์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำให้เห็นถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยที่ปรากฏตามข่าวจากสื่อช่องไทยรัฐนิวส์โชว์ จำนวน 20 เรื่อง มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีดังกล่าวหลายฉบับทั้งที่มีศักดิ์ของกฎหมายที่เป็นประมวลกฎหมาย พระราชบัญญัติ และกฎกระทรวง ซึ่งประมวลกฎหมาย ได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายที่ดิน ประมวลกฎหมายอาญา ส่วนพระราชบัญญัติ ได้แก่

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 รวมทั้งกฎกระทรวง ได้แก่ กฎกระทรวงการสร้าง การตั้ง การรวม การย้ายและการยุบวัด พ.ศ. 2559 โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดี/ข้อเท็จจริง จากข่าวมากที่สุด คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 2 หมวด 2 แคนกรรมสิทธิ์และการใช้กรรมสิทธิ์ ตั้งแต่มาตรา 1336-1355 จำนวน 10 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ ประมวลกฎหมายอาญา จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 30.00 ตามด้วยประมวลกฎหมายที่ดิน พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เท่ากัน จำนวน 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 และน้อยที่สุด คือ พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และ กฎกระทรวง การสร้าง การตั้ง การรวม การย้ายและการยุบวัด พ.ศ. 2559 เท่ากัน จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. การจากผลการศึกษาวินิจฉัยทำให้ทราบถึงปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่เกิดขึ้นตามข่าวที่นำเสนอจากช่องไทยรัฐนิวส์ทำให้เห็นว่าข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตามข่าวนั้นเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายที่เรียกว่า “ปัญหากฎหมาย” เพราะในข่าวที่เป็นข้อเท็จจริงจริงนั้นจะมีกฎหมายเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยเสมอทั้งที่เป็นประมวลกฎหมาย พระราชบัญญัติ และกฎหมายลำดับรอง เช่น กฎกระทรวง จากการศึกษาข่าวจำนวน 20 เรื่อง ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้กรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น จะเห็นได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนมากจะเป็นเรื่องการรุกรานที่ดิน มีจำนวน 11 เรื่อง ซึ่งจะเป็นเรื่องข้อพิพาทระหว่างเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินที่มีสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1336 ที่บัญญัติว่า “ภายในบังคับแห่งกฎหมาย เจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิใช้สอยและจำหน่ายทรัพย์สินของตนและได้ซึ่งดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้นกับทั้งมีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของตนจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ และมีสิทธิขัดขวางมิให้ผู้อื่นสอดเข้าเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย” กับเจ้าของที่ดินข้างเคียงกันต่างก็อ้างสิทธิตามหลักกฎหมายเรื่องข้อจำกัดอำนาจกรรมสิทธิ์ซึ่งมีกฎหมายบัญญัติไว้ตั้งแต่มาตรา 1339-1355 สอดคล้องกับศาสตราจารย์บัญญัติ สุชีวะ ที่เรียกว่าหลักกฎหมายดังกล่าวว่าข้อจำกัดโดยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (2564, น. 170) ตัวอย่างเช่น ตามมาตรา 1341 บัญญัติว่า “ท่านมิให้เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ทำหลังคาหรือการปลูกสร้างอย่างอื่น ซึ่งทำให้น้ำฝนตกลงยังทรัพย์สินซึ่งอยู่ติดต่อกัน” หรือตามมาตรา 1347 บัญญัติ “เจ้าของที่ดินอาจตัดรากไม้ซึ่งรุกเข้ามาจากที่ดินติดต่อกันและเอาไปเสีย ถ้ากิ่งไม้ยื่นล้ำเข้ามา เมื่อเจ้าของที่ดินได้บอกผู้ครอบครองที่ดินติดต่อกันให้ตัดภายในเวลาอันสมควรแล้ว แต่ผู้นั้นไม่ตัด ท่านว่าเจ้าของที่ดินตัดเอาเสียได้” ซึ่งทั้ง 2 มาตรานี้เป็นบทบัญญัติที่เป็นกฎหมายที่เป็นบทยกเว้น (Jus Singulare) และเป็นบทบัญญัติที่จำกัดอำนาจกรรมสิทธิ์หรืออำนาจความเป็นเจ้าของไว้จะใช้สิทธิได้ตามมาตรา 1336 แต่อาจถูกจำกัดสิทธิหากเข้า

หลักเกณฑ์ตามมาตรา 1339-1355 ทั้งนี้บทบัญญัติกฎหมายที่เป็นบทยกเว้นนี้ต้องตีความโดยเคร่งครัดหรือตีความให้แคบ แต่อย่างไรก็ตามการใช้กฎหมายกับข้อเท็จจริงตามข่าวที่เป็นข้อพิพาทระหว่างเพื่อนบ้านกันเพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขแม้ว่าจะเป็นปัญหากฎหมายที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับบทกฎหมายที่เป็นบทยกเว้นก็ต้องใช้และตีความกฎหมายซึ่งสอดคล้องกับที่ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย (2556, น. 79) ได้กล่าวไว้ว่า “การตีความบทกฎหมายที่เป็นบทหลักและบทกฎหมายที่เป็นบทยกเว้น ย่อมตีความภายในกรอบแห่งความมุ่งหมายหรือเจตนารมณ์ของบทบัญญัตินั้น ๆ กล่าวคือแม้จะเป็นกฎหมายที่เป็นบทยกเว้นแต่ถ้าตีความอย่างกว้างจะตรงกับเจตนารมณ์ที่ดีความอย่างกว้างได้” ผลการศึกษาวินิจฉัยนี้ทำให้ทราบว่าการศึกษาวิชากฎหมายนั้นทั้งวิชากฎหมายแพ่งว่าด้วยทรัพย์สินหรือวิชากฎหมายที่ดินนั้น หากผู้เรียนสามารถที่จะยกตัวอย่างหรือศึกษาจากปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากข่าวย่อมาทำให้สามารถรู้ว่าข้อเท็จจริงใดเป็นปัญหากฎหมายหรือไม่ และจะทำให้สามารถนำหลักกฎหมายไปปรับใช้กับข้อเท็จจริงนั้นได้อย่างถูกต้องเรียกว่า สามารถวินิจฉัยกฎหมายกับข้อเท็จจริงได้นั้นเอง สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การใช้กฎหมายแก่ข้อเท็จจริงของศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย (2556, น. 112) ที่กล่าวว่า “หลักเกณฑ์การใช้กฎหมายทั่ว ๆ ไปไม่ว่า ศาล เจ้าพนักงาน หรือราษฎรจะเป็นผู้ใช้ดังต่อไปนี้ 1. เป็นเรื่องอะไร 2. มีหลักเกณฑ์ของกฎหมายสำหรับเรื่องนั้นอย่างไร 3. ข้อเท็จจริงเข้าหลักเกณฑ์ของกฎหมายนั้น ๆ หรือไม่ 4. ถ้าข้อเท็จจริงเข้าหลักเกณฑ์ของกฎหมายแล้วได้ผลอย่างไร” ข้อเท็จจริงจากข่าวจึงสามารถเป็นตัวอย่างในการบรรยายหลักกฎหมายแต่ละมาตราได้ และสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักกฎหมายได้ง่ายและจดจำได้จากตัวอย่างข่าวที่ได้รับรู้ข้อเท็จจริงและที่มาของปัญหา

2. การศึกษาวินิจฉัยวิจัยทำให้ทราบว่าข่าวไทยรัฐนิวส์แต่ละเรื่องนั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ หลายมาตราในเรื่องเดียว แสดงให้เห็นว่าการใช้กฎหมายกับข้อเท็จจริงจะต้องศึกษาว่าในหนึ่งปัญหามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกี่ฉบับ และแต่ละฉบับมีมาตราใดบ้างที่จะนำมาปรับใช้กับข้อเท็จจริงนั้น เช่น หัวข้อข่าวที่ว่า “สาวเจอเพื่อนบ้านสร้างโรงรถท้ายซอย เจ้าของปิดลั่วเขตใคร ชี้ถ้าผิดต้องรื้อทุกซอย” (ไทยรัฐ, 2563, ออนไลน์) มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 397 และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 55 ประกอบมาตรา 148 หรือข่าวเรื่อง “เอ๋ ปารีณา โผล่มอบตัวเจอ 4 ข้อหา รุกป่าสงวน” (ไทยรัฐ, 2563, ออนไลน์) มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 54 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 มาตรา 14 ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 97 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการศึกษากฎหมายจากข่าวทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะรู้ว่ามีกฎหมายที่มีศักดิ์ของกฎหมายลำดับใดที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง ได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุด ส่วนพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด ประมวลกฎหมาย ประกาศพระบรมราชโองการ เป็นกฎหมายที่มีศักดิ์ลำดับที่ 2 นอกจากนี้ยังมีกฎหมายลำดับที่ 3 คือ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ส่วนลำดับที่ 4 คือ กฎหมายที่ออกโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติจังหวัด ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เป็นต้น ซึ่งเป็นกฎหมายตามแบบปิตินั้นการศึกษาข้อเท็จจริงจากข่าวทำให้ทราบว่ากฎหมายฉบับใดที่เกี่ยวข้องและมีบทบัญญัติมาตราใดที่เกี่ยวข้องบ้างที่ผู้ดูข่าวสามารถศึกษาหาความรู้ด้านกฎหมายจากข่าวเพื่อนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อการรับรองและคุ้มครองสิทธิของตนเองได้และข่าวยังสามารถทำให้เข้าใจหลักกฎหมายได้ง่ายขึ้นอีกด้วย ซึ่งบางข่าวจะเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับและหลายมาตรา เช่น ข่าวเรื่องชาวบ้านทวงคืนโฉนดที่ดินไล่

เจ้าอาวาส (ไทยรัฐ, 2562, ออนไลน์) ที่มีกฎหมายเกี่ยวข้องกับข่าวนี้นี้ ได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 มาตรา 1305 มาตรา 1306 และ มาตรา 1307 และพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518 หรือข่าวเรื่องฆ่าโหดบุกยิงกำนันหญิงคาดปมขัดแย้งที่ดิน (ไทยรัฐ, 2563, ออนไลน์) มีกฎหมายเกี่ยวข้องกับข่าวนี้นี้ ได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1349 และมาตรา 1387 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 จากตัวอย่างข่าวทั้ง 2 เรื่องทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าข้อเท็จจริงจากข่าวทำให้รู้ว่าปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอาจต้องมีการนำกฎหมายมาปรับกับข้อเท็จจริงหลายฉบับเพื่อให้ครอบคลุมและแก้ไขปัญหาคือข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในสังคมเพื่อเกิดความเป็นธรรมสูงสุด การศึกษาวิชานิติศาสตร์จากข่าวจึงเป็นการศึกษาจากเหตุการณ์จริงที่เรียกว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา (Case-based learning) ทำให้ผู้เรียนเห็นตัวอย่างภาพและเสียงจากข่าว รวมทั้งข้อเท็จจริงทุกแง่มุมและทำให้ผู้เรียนค้นหาข้อเท็จจริงและข้อจริงจากข่าวได้สอดคล้องกับการเรียนการสอนของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565 ที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน

ดังนั้น การศึกษาวิชานิติศาสตร์จึงต้องเป็นผู้มีพหุสูตร และมีความรอบรู้ในข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคมให้ทันยุคทันสมัยโดยการติดตามจากข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุดโดยเฉพาะจากการรับข่าวสารจากข่าวที่ถูกต้องชัดเจนและเพียงพอที่สุดก่อนที่จะมาวินิจฉัยและหาคำตอบของปัญหา เพื่อให้ผู้ใช้กฎหมายรู้ว่าข้อเท็จจริงนั้นเป็นเรื่องอะไรซึ่งสอดคล้องกับเหตุ แสดงอุทธรณ์ (2556, น. 113) ได้กล่าวไว้ในเรื่องการใช้กฎหมายแก้ข้อเท็จจริงให้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยสามารถนำเสนอเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้และเพื่อการทำวิจัยต่อไปได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนวิชากฎหมายสามารถนำข่าวที่ถือว่าเป็นเหตุการณ์จริงที่มาใช้ในการสอนวิชากฎหมายที่เรียกว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา (Case-based learning) ได้ในทุกรายวิชา

1.2 นักศึกษากฎหมายควรเรียนรู้หลักกฎหมายจากข่าวเพราะในแต่ละข่าวจะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสร้างการรับรู้กฎหมายที่ดินของประชาชนในเขตจังหวัดนครราชสีมา เพราะที่ดินในจังหวัดนครราชสีมา มีหลากหลายประเภท เช่น ที่ดินมีโฉนด ที่ป่าสงวน ที่ สปก.4-01 และที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

2.2 ควรศึกษาวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการโอนสิทธิที่ดินของประชาชนตามประมวลกฎหมายที่ดินและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบการขออนุญาตที่ดินของกรณีที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์กับที่ดินมีที่ใบจองต่างกันอย่างไร

2.4 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการมรดกที่เป็นที่ดินมีโฉนดกับที่ดิน สปก.4-01 แตกต่างกันอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- ไทยรัฐ. (2562). *ชาวบ้านทวงคืนโฉนดที่ดิน โฉนดเจ้าอาวาส*. สืบค้นเมื่อ 7 มีนาคม 2565, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=LeEfikNF0l4>
- _____. (2563). *ฆ่าโหดบุกยิงกำนันหญิงคาดปมขัดแย้งที่ดิน*. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2565, จาก <https://www.thairath.co.th/news/crime/1761708>
- _____. (2563). *สาวเจอเพื่อนบ้านสร้างโรงรถท้ายซอย เจ้าของปิดล้อมเขตใคร จี้ถ้าผิดต้องร้องทุกข์*. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2565, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=S396A0bwWfk>
- _____. (2563). *เอ-ปาริณา ไพล่มอบตัว เจอ 4 ข้อหา รุกป่าสงวน*. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2565, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1791859>
- บัญญัติ สุชีวะ. (2564). *คำอธิบายกฎหมายลักษณะทรัพย์* (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ศาลฎีกา, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในศาลฎีกา. (2565). *ระบบสืบค้นคำพิพากษาคำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา*. สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2565, จาก <http://www.deka2007.supremecourt.or.th/deka/web/searchlist.jsp>.
- สกล หายสุทธีวรินทร์. (2558). *“คดีแย่งน้ำ” กรุงเทพธุรกิจ*. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2565, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/595644?view=desktop>.
- _____. (2558). *“คดีปล่อยน้ำท่วมนา” กรุงเทพธุรกิจ*. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2565, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/595644?view=desktop>.
- หยุด แสงอุทัย. (2556). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. (2565). *หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2565*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ผู้เขียนบทความ

คุณสุรศักดิ์ เพ็ชรขาว คุณศุภกิจ เพ็งยา คุณสุภาภรณ์ ทองโพธิ์กลาง คุณปณิตดา ตอนสันเทียะ คุณศรีสุดา ศรีวัง และคุณลิตา สุวิชัย นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา อีเมล satidjum@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สถิต จำเริญ อาจารย์หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา อีเมล satidjum@gmail.com